

NPO DETAILANALYSE

2024-02-05_VPWON_1353059

Uitzending: NPO-Sending | 2024-02-05 | Geanalyseerd op: 2026-05-23 00:32

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

4.6/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	Links	Links	Links	Links	Midden	Midden	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

5.2 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het kabinet-Schoof (aangetreden juli 2024) is een extraparlamenteair kabinet bestaande uit PVV, VVD, NSC en BBB. Premier Dick Schoof is partijloos. De grootste oppositiepartij is GL-PvdA (25 zetels), gevolgd door D66 (9 zetels), SP (5 zetels), CDA (5 zetels), PvdD (3 zetels), CU (3 zetels), SGP (3 zetels), FvD (3 zetels), DENK en Volt.

Opmerking: Het transcript dateert uit februari 2024, tijdens de formatieperiode na de verkiezingen van november 2023. Het kabinet-Schoof bestond op dat moment nog niet. De analyse betreft dus de formatieperiode, waarbij het demissionair kabinet-Rutte IV nog actief was.

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1,1	5	Oppositie	Sociaaleconomisch links, anti-markt
GL-PvdA	2,4	25	Oppositie	Klimaat, sociale rechtvaardigheid, humanaan asielbeleid
PvdD	2,5	3	Oppositie	Dierenrechten, klimaat, links-progressief
D66	4,8	9	Oppositie	Liberaal-progressief, pro-EU, onderwijs
CDA	5,5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden-rechts
NSC	5,8	20	Regering	Bestaanszekerheid, rechtsstaat, beheersbare migratie
CU	6,0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal, midden-rechts
VVD	7,0	24	Regering	Liberaal-rechts, vrije markt, streng migratiebeleid
BBB	7,5	7	Regering	Agrarisch-populistisch, boerenbelangen, EU-kritisch
SGP	7,8	3	Oppositie	Reformatorisch, behoudend, rechts
PVV	9,2	37	Regering	Migratiestop, islam-kritisch, anti-elite, Nexit
FvD	9,5	3	Oppositie	Extreemrechts, soevereiniteit, anti-establishment

De belangrijkste politieke conflictlijn in de periode van het transcript (februari 2024) betreft de moeizame formatie na de verkiezingsoverwinning van PVV: het vertrouwen tussen de vier formerende partijen (PVV, VVD, NSC, BBB) is broos, met name door publieke ruzies via sociale media tussen Omtzigt (NSC), Van der Plas (BBB) en Wilders (PVV). Een tweede spanningslijn betreft de rol van het demissionair kabinet-Rutte IV, dat steeds actiever beleid voert terwijl de kiezer duidelijk voor een koerswijziging heeft gestemd. Ten derde speelt de jihadistendiscussie: de spanning tussen nationale veiligheid, rechtsstaat en de praktische uitvoerbaarheid van het intrekken van het Nederlandschap. Ten slotte is er de energietransitiediscussie rond de salderingsregeling, waarbij sociaaleconomische rechtvaardigheid botst met klimaatdoelstellingen.

De Nederlandse publieke omroep (NPO) is wettelijk verplicht tot pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving op grond van de Mediawet 2008, artikel 2.1. Het NPO-stelsel is gefragmenteerd: afzonderlijke omroepverenigingen (zoals BNNVARA, KRO-NCRV, AVRO-TROS) dragen eigen redactionele verantwoordelijkheid, terwijl pluralisme over het totale aanbod wordt beoordeeld. PVV en Wilders hebben de NPO herhaaldelijk bekritiseerd als "linkse omroep", wat de politieke gevoeligheid van redactionele keuzes vergroot.

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogrammapositie
VVD	+1	03:05 minister Schouten (VVD) krijgt spreekijd over pensioenwet; 05:01 minister De Jonge (VVD) over woningbouw — weergave is feitelijk correct maar beperkt tot demissionair handelen, geen partijprogrammapositie expliciet getoetst — grotendeels correct, beperkt
PVV	-1	02:08 "nijdige tweets van Geert Wilders" — PVV-positie over formatie wordt gereduceerd tot conflictgedrag op sociale media; inhoudelijke PVV-standpunten (migratiestop, veiligheid) komen niet aan bod — licht vervormd door framing als conflictpartij
GL-PvdA	0	Partij niet expliciet aanwezig in uitzending; David Smulders (GroenLinks lokaal bestuurslid) verschijnt als energiedeskundige, maar zijn partijlidmaatschap wordt slechts terloops vermeld — niet als partijpositie behandeld
NSC	-1	02:01 Omtzigt wordt uitsluitend geframed als degene "die het meeste onder druk staat" en als bron van "nijdige berichten" — inhoudelijke NSC-positie over bestaanszekerheid of rechtsstaat ontbreekt volledig — licht vervormd
D66	-1	09:01 vertrek minister Kuipers (D66) wordt uitgebreid behandeld als mysterieus en beschamend voor de partij; D66-programmaposities komen niet aan bod — negatieve framing zonder inhoudelijk tegenwicht
BBB	0	02:55 BBB-bericht over formatie kort vermeld; geen inhoudelijke partijpositie behandeld — afwezig/neutraal
CDA	0	Partij niet aanwezig in uitzending — niet van toepassing
SP	0	Partij niet aanwezig in uitzending — niet van toepassing

Score-toelichting:

- +5 = Partijprogrammaposities correct en volledig weergegeven
- 0 = Partij/thema niet in uitzending
- -5 = Partijprogrammaposities actief vervormd of onjuist weergegeven

Samenvatting Partijbias

- Meest nauwkeurige weergave: VVD (Score +1) — ministers krijgen feitelijke spreekijd, al is de context beperkt tot demissionair handelen
- Sterkste vertekening: PVV, NSC en D66 (Score -1 elk) — PVV wordt gereduceerd tot conflictgedrag, NSC tot drukpositie, D66 tot het mysterie-Kuipers-verhaal
- Gemiddelde afwijking van 0: 0,5
- Conclusie: De uitzending behandelt partijen primair via hun gedrag in de formatiecrisis en niet via hun inhoudelijke programmaposities. PVV wordt consequent geframed als bron van conflict ("nijdige tweets"), terwijl de inhoudelijke agenda van de grootste verkiezingswinnaar volledig ontbreekt. D66 krijgt ongunstige aandacht via het Kuipers-dossier zonder inhoudelijk tegenwicht.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Links-Rechts-Algemene Tendens

TENDENTIESCORE: +0,8

INDELING: Licht links-begunstigend

Motivering: De uitzending besteedt relatief veel aandacht aan progressieve thema's (energietransitie met twee pro-afschaffing deskundigen waarvan één GroenLinks-bestuurslid, jihadistendossier met nadruk op humanitaire gevolgen van nationaliteitsintrekking) en behandelt de grootste verkiezingswinnaar PVV uitsluitend via conflictgedrag. Het demissionair kabinet-Rutte IV, dat beleid voert dat haaks staat op de verkiezingsuitslag, wordt niet kritisch bevraagd op de democratische legitimiteit daarvan. De keuze van deskundigen en de framing van het jihadistendossier neigen naar een progressief-liberaal perspectief.

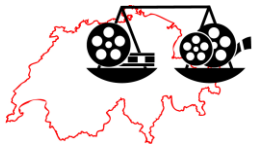

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: NOS Journaal (avonduitzending, vermoedelijk 20.00 uur of 22.00 uur, NPO2)
- Datum: 05.02.2024
- Lengte (geschat uit transcript):
- Presentator/Reporter: Jeroen (presentator, volledige naam niet vermeld in transcript); Arjan Noorlander (politiek verslaggever Den Haag); Fleur Launspach (correspondent Londen); Gert Janssen (onderzoeksredactie NOS/Nieuwsuur)

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek Spectrum
Arjan Noorlander	Politiek verslaggever NOS	NOS (publiek)	Neutraal/journalistiek
Fleur Launspach	Correspondent Londen	NOS (publiek)	Neutraal/journalistiek
Gert Janssen	Onderzoeksredacteur NOS/Nieuwsuur	NOS (publiek)	Neutraal/journalistiek
Minister De Jonge (fragment)	Demissionair minister Volkshuisvesting	VVD	Rechts-liberaal
Minister Schouten (fragment)	Demissionair minister Armoedebeleid	CU	Midden-rechts, christelijk
Minister Van der Wal (fragment)	Demissionair minister Natuur/Stikstof	VVD	Rechts-liberaal
Premier Rutte (fragment)	Demissionair premier	VVD	Rechts-liberaal
Jelle van Buren	Wetenschapper (terrorisme/veiligheid)	Geen partij vermeld	Academisch
Burgemeester Marcouch	Burgemeester Arnhem	PvdA	Links
Moussa (geanonimiseerd)	Veroordeelde jihadist	Geen	n.v.t.
Mourad Ouari	Sociaal ondernemer	Geen	n.v.t.
Wetenschapper Eleni Rodemont	Onderzoeker gedetineerde vrouwen IS	Geen partij vermeld	Academisch
Olof van der Gaag	Directeur Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE)	Geen partij	Pro-energietransitie
David Smulders	Hoogleraar Energietechnologie + GroenLinks lokaal bestuurslid	GroenLinks	Links
Zeno Winkels	Woordvoerder Woonbond	Woonbond (huurders)	Progressief-sociaal

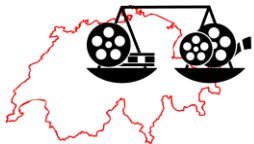

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Loco-burgemeester Rotterdam (fragment)	Loco-burgemeester Rotterdam	Niet vermeld	n.v.t.
RTL-woordvoerder (fragment)	RTL-directie	Commercieel	n.v.t.

Hoofdthema

De uitzending behandelt vier afzonderlijke nieuwsonderwerpen: de moeizame formatiebesprekingen, het jihadistendossier (nationaliteitsintrekking zonder uitzetting), de afbouw van de salderingsregeling voor zonnepanelen, en diverse kortere nieuwsitems (koning Charles, prinses Amalia, Van Nieuwkerk/RTL, Rotterdam-explosie).

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. DESKUNDIGENselectie

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wie komt als deskundige aan het woord?

Deskundige 1: David Smulders — Hoogleraar Energietechnologie + GroenLinks lokaal bestuurslid

Tijdstempel: 34:21

Uitspraak: "Gemiddeld genomen profiteren hier de rijken van de armen."

Indeling: Pro-afschaffing salderingsregeling; actief GroenLinks-bestuurslid — dubbele rol als academicus én politiek activist

Ontbrekende tegenstem: Een econoom of energierechtsjurist die de verdelingseffecten onafhankelijk heeft onderzocht

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Universiteit (publiek gefinancierd); GroenLinks-lidmaatschap impliceert politieke affiliatie met partij die pro-energietransitie is

Welk belangenconflict volgt hieruit? Smulders heeft als GroenLinks-bestuurslid een politiek belang bij de framing van de salderingsregeling als "onrechtvaardig"

(b) MANDAAT: Academische expertise in energietechnologie is relevant; politieke rol is niet compatibel met neutrale beleidsanalyse

D1 Belangenconflict: -1 — GroenLinks-bestuurslid met politiek belang bij uitkomst

D2 Persoonlijk risico: +1 — Academische positie biedt enige onafhankelijkheid

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Hoogleraar Energietechnologie, relevant vakgebied

D4 Meningsconsistentie: +1 — Positie consistent met GroenLinks-programma

D5 Emotionalisering vs. data: 0 — Mix van technische argumenten en politieke framing ("rijken profiteren van armen")

D6 Bronniveau: +1 — Secundaire bron (eigen onderzoek, niet primaire data gepresenteerd)

TOTAAL: +4 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: Smulders wordt gepresenteerd als "hoogleraar Energietechnologie" zonder vermelding van zijn GroenLinks-bestuursfunctie in de introductie; zijn politieke affiliatie wordt pas terloops vermeld ("lokaal bestuurslid bij GroenLinks") — dit is een geval van onvolledige bronkwalificatie die de schijn van neutraliteit wekt.

Deskundige 2: Olof van der Gaag — Directeur Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE)

Tijdstempel: 34:17

Uitspraak: "Die regeling was het grootste succes van de hele energietransitie."

Indeling: Brancheorganisatie voor duurzame energie; structureel belang bij energietransitiebeleid

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: NVDE is een brancheorganisatie gefinancierd door leden uit de duurzame energiesector (bedrijven, installateurs, producenten)

Welk belangenconflict volgt hieruit? NVDE heeft belang bij een gecontroleerde afbouw die de markt voor zonnepanelen niet schaadt

(b) MANDAAT: Brancheorganisatie is per definitie een belangenbehartiger, niet een neutrale expert

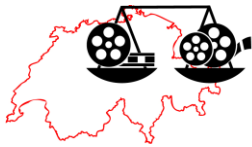
D1 Belangenconflict: -2 — Directeur van brancheorganisatie met direct financieel belang

D2 Persoonlijk risico: -1 — Geen persoonlijk risico; positie is institutioneel beschermd

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Sector kennis aanwezig maar niet academisch

D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent met NVDE-beleid

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Overwegend feitelijk
D6 Bronniveau: 0 — Sectordata, niet onafhankelijk geverifieerd

TOTAAL: 0 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: Van der Gaag wordt gepresenteerd als vertegenwoordiger van "de Nederlandse vereniging Duurzame Energie" zonder expliciete kwalificatie als lobbyist of belangenbehartiger — dit wekt de indruk van een neutrale sectorexpert.

Deskundige 3: Jelle van Buren — Wetenschapper (terrorisme/veiligheid)

Tijdstempel: 28:21

Uitspraak: "Eigenlijk bereik je dan niet je doel voor meer veiligheid maar zou het wel zo kunnen zijn dat het risico eigenlijk juist groter wordt."

Indeling: Academisch onderzoeker; specifieke institutionele affiliatie niet vermeld in transcript

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Niet vermeld; vermoedelijk universitair gefinancierd

(b) MANDAAT: Wetenschappelijk onderzoek naar terrorismebeleid; relevant vakgebied

D1 Belangenconflict: +1 — Geen zichtbaar institutioneel belang
D2 Persoonlijk risico: +1 — Academische positie
D3 Vakbekwaamheid: +2 — Relevant vakgebied
D4 Meningsconsistentie: 0 — Onbekend
D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Overwegend analytisch
D6 Bronniveau: +1 — Academisch onderzoek

TOTAAL: +6 → BRONLICHT: GROEN

(c) VAKBEKWAAMHEID: Van Buren wordt correct gepresenteerd als wetenschapper; zijn conclusie dat de maatregel "averechts werkt" wordt echter niet gebalanceerd door een expert met een tegengestelde conclusie.

Deskundige 4: Eleni Rodemont — Wetenschapper (gedetineerde IS-vrouwen)

Tijdstempel: 32:37

Uitspraak: "De vrouwen die hier gedetineerd zijn maken zich heel erg veel zorgen over de mogelijkheid dat hun nationaliteit wordt ingeschokken."

Indeling: Onderzoeker die sprak met gedetineerde IS-vrouwen; perspectief is dat van de gedetineerden

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Niet vermeld

(b) MANDAAT: Relevant onderzoeksgebied; maar haar uitspraken zijn een weergave van de zorgen van gedetineerden, niet een onafhankelijke beleidsanalyse

D1 Belangenconflict: +1 — Geen zichtbaar belang
D2 Persoonlijk risico: +1 — Academisch
D3 Vakbekwaamheid: +2 — Relevant onderzoek
D4 Meningsconsistentie: 0 — Onbekend
D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Uitspraken zijn emotioneel geladen (angst van gedetineerden)
D6 Bronniveau: 0 — Secundair (weergave van gesprekken)

TOTAAL: +3 → BRONLICHT: GEEL

Ontbrekende deskundigengroepen:

- Slachtofferadvocaat of vertegenwoordiger van slachtoffers van jihadistisch geweld
- Staatsrechtjurist over de rechtmatigheid van nationaliteitsintrekking
- Onafhankelijk energieeconoom (niet verbonden aan brancheorganisatie of politieke partij)

Samenvatting (Matrixresultaat):

- Smulders: GEEL — politieke affiliatie onvoldoende transparant gemaakt
- Van der Gaag: GEEL — branchelobbyist gepresenteerd als neutrale expert

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Van Buren: GROEN — meest onafhankelijke deskundige in de uitzending
- Rodemont: GEEL — emotioneel geladen perspectief zonder tegengewicht

2. BRONNENSELECTIE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: Gemeenten (19 gemeenten bevestigd door NOS/Nieuwsuur)

Tijdstempel: 15:55 — Uitspraak: "We hebben vragen gesteld aan 19 gemeenten die veel Syriëgangers in hun gemeente hadden."

(a) Financiering en beheer: Gemeenten zijn publiek gefinancierd; hun perspectief is dat van uitvoerende overheden die worden geconfronteerd met de praktische gevolgen van rijksbeleid

(b) Structureel belangenconflict: Gemeenten hebben belang bij meer bevoegdheden en middelen; hun kritiek op de nationaliteitsintrekkingsmaatregel is consistent met hun institutionele belang om de persoonsgerichte aanpak te behouden

(c) Ontbreekt een bron die een tegengesteld standpunt onderbouwt? Ja — de Rijksoverheid/NCTV-perspectief op de effectiviteit van de maatregel ontbreekt als zelfstandige bron

Ontbrekende tegenbron: Ministerie van Justitie of NCTV met eigen data over veiligheidseffecten

Bron 2: Reclassering Nederland (fragment)

Tijdstempel: 23:56 — Uitspraak: "Dat hangt als een soort zwaard van Damocles boven het hoofd van de gedetineerden."

(a) Financiering: Publiek gefinancierd (Ministerie van Justitie)

(b) Structureel belangenconflict: Reclassering heeft institutioneel belang bij het behoud van haar begeleidingsrol; nationaliteitsintrekking beëindigt haar mandaat, wat haar positie ondermijnt

(c) Dit belang wordt niet vermeld in de uitzending

Bron 3: NCTV (indirect geciteerd)

Tijdstempel: 26:39 — Uitspraak: "Ook die waarschuwt voor de veiligheidsrisico's als je mensen het Nederlanderschap afneemt maar ze tegelijkertijd niet kan uitzetten."

(a) Financiering: Rijksoverheid

(b) Structureel belangenconflict: NCTV heeft belang bij uitbreiding van toezichtsbevoegdheden; waarschuwing voor veiligheidsrisico's is consistent met pleidooi voor meer middelen

(c) NCTV wordt indirect geciteerd zonder primaire bron; geen NCTV-vertegenwoordiger aan het woord

Geruchtcontrole (strafpunten):

Gerucht 1:

Tijdstempel: 30:05 — Bewering: "Volgens De Telegraaf werden Amalia en demissionair premier Rutte genoemd in communicatie van de georganiseerde misdaad."

Woordmarkering: "Volgens De Telegraaf" — indirecte bronverwijzing zonder verificatie

Primaire bron aanwezig: Nee — De Telegraaf wordt geciteerd als bron, maar de onderliggende primaire bron (politie/AIVD-informatie) is niet geverifieerd — strafpunt

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Gerucht 2:

Tijdstempel: 09:55 — Bewering: "Bij D66 blijven ze zeggen dat hij heus wel aan die baan komt."

Woordmarkering: "blijven ze zeggen" — anonieme partijbron

Primaire bron aanwezig: Nee — geen naam, geen document — strafpunt

Samenvatting: De bronnenselectie is eenzijdig gericht op uitvoerende instanties (gemeenten, reclassering) die structureel belang hebben bij kritiek op de nationaliteitsintrekkingsmaatregel; de Rijksoverheid en veiligheidsdiensten komen niet als zelfstandige bron aan het woord. Twee geruchtbehalingen zonder primaire bron verhogen de score.

3. TIJDSVERDELING

4/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Verdeling van spreektijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreektijd:

- Jihadistendossier (humanitair/kritisch perspectief): ca. 13 min. (32,5%) — Moussa, Ouari, Van Buren, Marcouch, Rodemont, gemeenten, reclassering
- Salderingsregeling (pro-afschaffing): ca. 4 min. (10%) — Smulders, Van der Gaag
- Salderingsregeling (tegen afschaffing): ca. 1,5 min. (3,75%) — Winkels (Woonbond)
- Formatienieuws: ca. 5 min. (12,5%) — Noorlander, fragmenten Wilders/Yesilgöz/BBB
- Demissionair kabinet (ministers aan het woord): ca. 3 min. (7,5%) — De Jonge, Schouten, Van der Wal, Rutte
- Overig nieuws (Charles, Amalia, Van Nieuwkerk, Rotterdam, Californië): ca. 8 min. (20%)
- Presentator/verslaggevers: ca. 5 min. (12,5%)

Samenvatting: In het jihadistendossier is de tijdsverdeling sterk asymmetrisch: het humanitaire/kritische perspectief () domineert volledig, terwijl het veiligheidsperspectief van de Rijksoverheid en slachtoffers nagenoeg afwezig is. In het salderingsregelingdossier krijgen pro-afschaffingdeskundigen () aanzienlijk meer tijd dan tegenstanders (ca. 1,5 minuut).

4. WEGLATEN (Selectieve Omissie)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Weglating 1:

Context

Slachtofferperspectief in het jihadistendossier ontbreekt volledig

Relevant bij: 13:05–27:00

Effect

De uitzending behandelt de nationaliteitsintrekkingsmaatregel uitsluitend vanuit het perspectief van de veroordeelde jihadist en de uitvoerende instanties; slachtoffers van jihadistisch geweld — die een legitiem belang hebben bij de maatregel — komen niet aan het woord, waardoor de maatregel uitsluitend als problematisch wordt geframed.

Weglating 2:

Context

Inhoudelijke PVV-positie over de formatie ontbreekt volledig

Relevant bij: 01:06–03:39

Effect

De grootste verkiezingswinnaar (37 zetels) wordt uitsluitend geframed via "nijdige tweets" en conflictgedrag; zijn inhoudelijke agenda en de redenen voor zijn vertrouwenscrisis met de andere partijen worden niet behandeld, wat een vertekend beeld geeft van de formatiedynamiek.

Weglating 3:

Context

Democratische legitimiteit van het demissionair kabinet dat actief beleid voert

Relevant bij: 03:44–08:56

Effect

Het feit dat het demissionair kabinet-Rutte IV actief beleid voert dat haaks staat op de verkiezingsuitslag wordt gesignaleerd maar niet kritisch geanalyseerd; geen constitutioneel expert of oppositiepoliticus bevroegd over de democratische grenzen van demissionair handelen.

Samenvatting: De drie belangrijkste weglatingen creëren samen een consistent patroon: het jihadistendossier wordt geframed als een humanitair probleem (maatregel werkt averechts) zonder veiligheidsperspectief of slachtofferstem; de formatieverslaggeving reduceert PVV tot conflictgedrag; en de democratische spanning van het demissionair kabinet wordt niet kritisch geanalyseerd.

Ontbrekende stemmen

- Slachtoffers van jihadistisch geweld: Hadden een essentieel tegenwicht geboden aan het humanitaire perspectief van de veroordeelde jihadist Moussa
- Staatsrechtjurist of mensenrechtenadvocaat: Had de rechtmatigheid van nationaliteitsintrekking zonder uitzetting kunnen toetsen aan internationale verdragen
- Diplomatiek expert of Marokko-kenner: Had de terugkeerproblematiek in diplomatieke context kunnen plaatsen in plaats van als vaststaand feit te presenteren
- NCTV-vertegenwoordiger: Had de concrete veiligheidsrisico's van de huidige situatie kunnen kwantificeren

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- PVV-woordvoerder of Wilders zelf: Had de inhoudelijke PVV-positie over de formatie kunnen toelichten in plaats van gereduceerd te worden tot "nijdige tweets"
- Individuele zonnepaneeleigenaar: Had het concrete financiële effect van de salderingsafbouw op huishoudens kunnen illustreren
- Tegenstander van salderingsafbouw met inhoudelijk argument: Woonbond-woordvoerder krijgt beperkte spreektijd; een energierechtsjurist of econoom had de tegenargumenten kunnen onderbouwen
- Constitutioneel expert over demissionair kabinetshandelen: Had de democratische legitimiteit van het actief beleid voeren door een demissionair kabinet kunnen analyseren

5. CIJFERMATIGE MANIPULATIE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 34:09 — Cijfer: "Nederland zit bij de wereldtop met particulier zonnepanelenbezit" / "2,6 miljoen huizen met zonnepanelen op het dak" / "geen land ter wereld met zoveel zonnepanelen per hoofd van de bevolking"

Dimensies: (a) Absolutewaarde aanwezig (2,6 miljoen), (b) Aandeel aanwezig (per hoofd), (c) Trend ontbreekt

Ontbrekende context

Hoe is dit aantal gegroeid? Welk deel van de groei is toe te schrijven aan de salderingsregeling versus dalende panelenprijzen? Zonder trenddata is de causaliteitsclaim ("de regeling was het grootste succes") niet onderbouwd.

Effect

Suggereert dat de salderingsregeling de enige of primaire oorzaak is van het hoge zonnepaneelbezit, terwijl dalende panelenprijzen en subsidies ook een rol spelen.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 34:50 — Cijfer: "de Autoriteit Consument en Markt zegt dat dat om een paar tientjes per maand gaat"

Dimensies: (a) Absolutewaarde vaag ("paar tientjes"), (b) Aandeel ontbreekt (percentage van energierekening), (c) Trend ontbreekt

Ontbrekende context

Verderop (37:11) wordt gesteld "tot 200 euro per jaar extra" — dit is een andere maatstaf dan "paar tientjes per maand" (wat neerkomt op ca. 24–36 euro per jaar). De twee cijfers zijn inconsistent en worden niet gereconcilieerd.

Effect

Creëert verwarring over de werkelijke omvang van het financiële nadeel voor huishoudens zonder zonnepanelen.

Samenvatting: De cijfermatige inconsistentie tussen "paar tientjes per maand" (ACM) en "tot 200 euro per jaar" (Woonbond) wordt niet opgemerkt of gecorrigeerd door de presentator, wat de informatiewaarde van beide cijfers ondermijnt.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)									2/10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen/ideeën.

Associatie 1:

Tijdstempel: 02:08

Citaat "nijdige tweets van Geert Wilders"

Techniek: Wilders wordt geassocieerd met "nijdigheid" (emotioneel, onvolwassen gedrag) in plaats van met inhoudelijke politieke posities; het woord "nijdig" heeft een negatieve, kinderlijke connotatie

Effect Suggereert dat Wilders' bijdrage aan de formatiecrisis primair emotioneel en destructief is, niet inhoudelijk gemotiveerd

Associatie 2:

Tijdstempel: 17:39 — Citaat: "Heel belangrijk voor de stad Den Haag, ook voor de Nederlandse samenleving en uiteraard voor de schilderswijk, want die snakte eigenlijk naar de aanhouding van deze lieden."

Techniek: De Haagse jihadzaak wordt gecontextualiseerd met de Schilderswijk als achtergrond, wat een impliciete associatie legt tussen de wijk en jihadisme

Effect Stigmatisering van een specifieke wijk en haar bewoners door associatie met terrorisme

Samenvatting: De guilt-by-association-technieken zijn beperkt maar aanwezig; de framing van Wilders als "nijdig" is de meest politiek relevante toepassing in deze uitzending.

7. TIMING

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1:

Positie: 00:15–00:33 (openingsblok, teaser)

Inhoud: "van veroordeelde jihadisten met een dubbele nationaliteit wordt het Nederlandse paspoort afgenomen maar van uitzetten komt het niet" / "Als je iemand de nationaliteit afpakt en je zet zo iemand het land niet uit dan werkt zo'n maatregel eigenlijk averechts."

Timing-effect

De conclusie van het jihadistendossier ("maatregel werkt averechts") wordt al in de openingsteaser gepresenteerd, vóórdat enig bewijs of tegenargument is gepresenteerd. Dit framt de gehele daaropvolgende reportage als bevestiging van een vooraf vastgestelde conclusie.

Bevinding 2:

Positie: 25:33 (einde jihadistendossier)

Inhoud: "Als je iemand de nationaliteit afpakt, omdat je Nederland veiliger wil maken en je zet zo iemand het land niet uit omdat het om welke reden dan ook niet kan dan werkt zo'n maatregel eigenlijk averechts. En dat moet je niet willen."

Timing-effect

De reportage eindigt met een normatief oordeel ("dat moet je niet willen") dat als journalistieke conclusie wordt gepresenteerd, niet als citaat van een geïnterviewde — dit overschrijdt de grens tussen verslaggeving en opiniëring.

Samenvatting: De plaatsing van de conclusie ("maatregel werkt averechts") zowel aan het begin (teaser) als aan het einde (afsluiting) van het jihadistendossier creëert een gesloten narratief dat geen ruimte laat voor een genuanceerder oordeel.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch beginsel (v2.2): Vóór elke beoordeling dient het uitlokkende gebeurtenis te worden gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 02:08

Uitlokkende gebeurtenis: Wilders plaatste kritische tweets over de formatiepartners

Reactie: "nijdige tweets van Geert Wilders" — het woord "nijdig" heeft een negatief-emotionele connotatie

Vergelijking

Omtzigt plaatste ook "nijdige berichten op social media" (02:01) — hier wordt het woord "nijdig" ook gebruikt, maar de nadruk in de verslaggeving ligt op Wilders als primaire bron van conflict

Asymmetrie: Licht aanwezig — Wilders wordt iets prominenter als conflictbron geframed dan Omtzigt, maar het verschil is beperkt

Bevinding 2:

Tijdstempel: 25:33

Uitlokkende gebeurtenis: Journalist Gert Janssen presenteert conclusie van jihadistendossier

Reactie: "Als je iemand de nationaliteit afpakt... dan werkt zo'n maatregel eigenlijk averechts. En dat moet je niet willen." — normatief oordeel

Vergelijking

Bij het salderingsregelingdossier (33:00–39:24) wordt geen vergelijkbaar normatief oordeel uitgesproken over de gevolgen voor huishoudens zonder zonnepanelen

Asymmetrie: Aanwezig — normatief oordeel wordt uitsluitend uitgesproken over een maatregel die geassocieerd wordt met rechts veiligheidsbeleid

Verontwaardigingsgraad: 2/5

Selectiviteit: 1/5

Samenvatting: De selectieve verontwaardiging is beperkt maar aanwezig; het meest opvallende geval is het normatieve oordeel aan het einde van het jihadistendossier, dat niet wordt geëvenaard bij andere dossiers in dezelfde uitzending.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het thema af?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 13:05–27:00

Ontbrekend perspectief/feit: Slachtofferperspectief en veiligheidsperspectief in jihadistendossier

Relevantie: De maatregel van nationaliteitsintrekking is ingevoerd als veiligheidsmaatregel; de evaluatie van de maatregel zonder het perspectief van degenen die de maatregel moest beschermen is structureel onvolledig

Effect

Het dossier wordt uitsluitend geframed als een humanitair en uitvoeringsprobleem, niet als een veiligheidsafweging

Bevinding 2:

Tijdstempel: 01:06–03:39

Ontbrekend perspectief/feit: Inhoudelijke agenda van PVV en de redenen voor de vertrouwenscrisis vanuit PVV-perspectief

Relevantie: PVV is de grootste partij in de formatie; haar perspectief op de vertrouwenscrisis is essentieel voor een volledig beeld

Effect

De formatieverslaggeving is eenzijdig gericht op de institutionele dynamiek (vertrouwen, geheimhouding) zonder inhoudelijke politieke context

Bevinding 3:

Tijdstempel: 03:44–08:56

Ontbrekend perspectief/feit: Constitutionele analyse van de grenzen van demissionair kabinetshandelen

Relevantie: Het demissionair kabinet voert actief beleid dat haaks staat op de verkiezingsuitslag; dit roept fundamentele vragen op over democratische legitimiteit

Effect

Het probleem wordt gesignaleerd maar niet geanalyseerd; de uitzending laat ministers zelf uitleggen waarom ze doorgaan, zonder kritische toetsing

Samenvatting: De uitzending vertoont een consistent patroon van structurele onvolledigheid: bij elk hoofddossier ontbreken de perspectieven die de dominante framing zouden kunnen nuanceren of weerleggen.

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe wordt het thema fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 00:15–00:33 (teaser) en 25:33 (afsluiting)

Citaat	"Als je iemand de nationaliteit afpakt en je zet zo iemand het land niet uit dan werkt zo'n maatregel eigenlijk averechts."
Manipulatie	De maatregel van nationaliteitsintrekking wordt ingekaderd als een mislukt beleidsinstrument; het alternatieve frame (de maatregel is principieel juist maar de uitvoering schiet tekort) wordt niet aangeboden
Waarom problematisch	Kijkers worden gestuurd naar de conclusie dat de maatregel zelf het probleem is, niet de uitvoering; dit heeft directe politieke implicaties voor het debat over veiligheidsbeleid

Bevinding 2:

Tijdstempel: 34:56 — Citaat: "Gemiddeld genomen profiteren hier de rijken van de armen."

Manipulatie	De salderingsregeling wordt ingekaderd als een klassenkwestie (rijken vs. armen) in plaats van als een energiebelevingsvraagstuk; dit frame activeert sociaaleconomische solidariteitsreflexen
Waarom problematisch	Het frame "rijken profiteren van armen" is een politiek frame (typisch GL-PvdA/SP-retoriek) dat wordt gepresenteerd als een feitelijke analyse door een "hoogleraar"

Bevinding 3:

Tijdstempel: 03:44 — Citaat: "We zitten in een gekke situatie, bijna drie maanden na de verkiezingen dat er een landverschuiving is geweest maar dat het kabinet doorrolt met het oude beleid."

Manipulatie	Het demissionair kabinet wordt ingekaderd als een anomalie ("gekke situatie") die de verkiezingsuitslag negeert; dit frame legitimeert impliciet de eis dat het kabinet zijn beleid moet aanpassen aan de nieuwe politieke verhoudingen
Waarom problematisch	Het frame negeert de constitutionele realiteit dat een demissionair kabinet zijn taken moet voortzetten totdat een nieuw kabinet is gevormd; de "gekke situatie" is grondwettelijk normaal

Samenvatting: De drie dominante frames in de uitzending (nationaliteitsintrekking als mislukt beleid, salderingsregeling als klassenkwestie, demissionair kabinet als democratisch probleem) zijn alle consistent met een progressief-liberaal politiek perspectief.

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gezet?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 02:08 — Citaat: "nijdige tweets van Geert Wilders"

Manipulatie

"Nijdig" heeft de connotatie van kinderlijk, prikkelbaar, onvolwassen gedrag; het woord diskwalificeert de inhoud van de tweets zonder die inhoud te analyseren

Waarom problematisch

Neutrale alternatief zou zijn: "kritische berichten" of "tweets waarin Wilders zijn bezwaren uitte"

Bevinding 2:

Tijdstempel: 17:50 — Citaat: "want die snakte eigenlijk naar de aanhouding van deze lieden"

Manipulatie

"Lieden" heeft een negatief-denigrerende connotatie; "snakte naar" suggereert dat de wijk collectief verlangde naar de arrestatie, wat een stigmatiserend beeld van de Schilderswijk oproept

Waarom problematisch

Neutrale alternatief zou zijn: "de aanhouding van de verdachten"

Bevinding 3:

Tijdstempel: 25:33 — Citaat: "En dat moet je niet willen."

Manipulatie

Dit is een normatief oordeel in de eerste persoon meervoud ("je") dat als journalistieke conclusie wordt gepresenteerd; het overschrijdt de grens tussen verslaggeving en opiniëring

Waarom problematisch

Een journalistiek neutrale formulering zou zijn: "Critici stellen dat dit niet wenselijk is" of "Deskundigen concluderen dat de maatregel averechts werkt"

Samenvatting: De woordkeuze in de uitzending vertoont een patroon van emotioneel geladen taal die consistent in één richting wijst: Wilders wordt "nijdig", de jihadistemaatregel "werkt averechts" en "dat moet je niet willen" — alle drie zijn normatieve oordelen die als feitelijke verslaggeving worden gepresenteerd.

12. MODERATIEGEDRAG

4/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch beginsel (v2.2): Vóór elke beoordeling dient het uitlokkende gebeurtenis te worden gedocumenteerd. Een interventie kan alleen als asymmetrisch worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere gasten geen analoge interventie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 25:51

Uitlokkende gebeurtenis: Gert Janssen presenteert de conclusie dat de nationaliteitsintrekkingsmaatregel averechts werkt

Citaat (presentator)

"Het klinkt als een pleidooi om deze maatregel af te schaffen omdat het averechts zou werken maar je zou ook kunnen zeggen de Rijksoverheid moet harder z'n best doen om deze mensen wel het land uit te zetten. Wordt er wel hard genoeg geprobeerd?"

Vergelijking

Bij het salderingsregelingdossier (34:56) stelt Smulders dat "de rijken profiteren van de armen" — de presentator vraagt niet door op de politieke implicaties van deze uitspraak of op de vraag of de overheid harder moet ingrijpen

Asymmetrie: Aanwezig maar beperkt — bij het jihadistendossier wordt wél een kritische tegenvraag gesteld (zij het laat en zonder follow-up), bij het salderingsregelingdossier niet

Bevinding 2:

Tijdstempel: 03:13

Uitlokkende gebeurtenis: Verslaggever Noorlander beschrijft de formatiecrisis

Citaat (presentator)

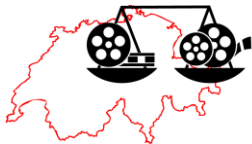
"Nog niks van Omtzigt?"

Vergelijking

Er wordt niet gevraagd "Nog niks van Wilders?" of "Nog niks van Van der Plas?" — de vraag impliceert dat Omtzigt de sleutelfiguur is die de formatie blokkeert

Asymmetrie: Licht aanwezig — de vraag stuurt de framing richting Omtzigt als probleemfiguur

Samenvatting: Het moderatiegedrag is overwegend professioneel maar vertoont lichte asymmetrieën; de kritische tegenvraag bij het jihadistendossier is de meest opvallende interventie, maar wordt niet consequent doorgezet.

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Verschillende harde/zachte vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1:

Aan Gert Janssen (journalist), 25:51: "Wordt er wel hard genoeg geprobeerd?" — kritische vraag over overheidshandelen

Aan David Smulders (GroenLinks-bestuurslid), 35:03: "Is dat dan hetzelfde tarief als dat er nu geldt?" — technische verduidelijkingsvraag zonder politieke kritiek

Vergelijking

Aan de journalist die een kritisch dossier presenteert wordt een kritische tegenvraag gesteld; aan de politiek geaffilieerde deskundige die een politiek frame ("rijken profiteren van armen") gebruikt, wordt geen kritische vraag gesteld over zijn politieke affiliatie of de politieke implicaties van zijn uitspraken

Asymmetrie 2:

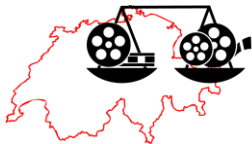
Aan Zeno Winkels (Woonbond), 37:17: "Deze regeling kost huishoudens zonder zonnepanelen tot 200 euro per jaar extra. De rijken profiteren van de armen. Is dat dan eerlijk?" — de vraag bevat al de conclusie ("rijken profiteren van armen") en nodigt de geïnterviewde uit om die te bevestigen of te nuanceren

Aan Olof van der Gaag (NVDE), 38:55: "De huidige situatie, waar leidt dat toe? Wat ziet u?" — open, uitnodigende vraag zonder kritische component

Vergelijking

De vraag aan Winkels bevat een normatief oordeel dat als premisse wordt gepresenteerd; de vraag aan Van der Gaag is volledig open — dit creëert een asymmetrie waarbij de tegenstander van afschaffing wordt uitgedaagd en de voorstander wordt uitgenodigd

Samenvatting: De vragen-asymmetrie is beperkt maar consistent: kritische vragen worden gesteld aan institutionele actoren (overheid, journalist), terwijl deskundigen met een progressieve agenda zachte, uitnodigende vragen krijgen.

14. FALSE BALANCE									3/10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 34:21 — Constructie: "Groener en duurzamer krijg je ze niet. Toch zijn beide voor afschaffing van de salderingsregeling."

Analyse	De presentatie van twee pro-afschaffingdeskundigen (Smulders en Van der Gaag) als "beide voor afschaffing" wekt de indruk van brede consensus; de tegenstanders (Woonbond, Consumentenbond, VNG, woningcorporaties, Vereniging Eigen Huis) worden slechts opgesomd zonder vergelijkbare spreektijd. De constructie "zelfs voorvechters van groene energie zijn voor afschaffing" suggereert dat de pro-afschaffingspositie zo breed gedragen is dat het bijna vanzelfsprekend is.
Analyse	Dit is een geval van false consensus — de indruk van brede overeenstemming wordt gewekt terwijl de oppositie numeriek groter is (vijf organisaties tegen twee deskundigen)

Samenvatting: De false balance in het salderingsregelingdossier is beperkt maar aanwezig; de constructie "zelfs groene voorvechters zijn voor afschaffing" creëert een kunstmatige consensusindruk.

15. AGENDA-SETTING

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1:

Gesteld agenda-element: De nationaliteitsintrekkingsmaatregel is een mislukt beleidsinstrument

Tijdstempel: 00:15 — Bewijs: "Als je iemand de nationaliteit afpakt en je zet zo iemand het land niet uit dan werkt zo'n maatregel eigenlijk averechts."

Alternatieve agenda: De vraag of de maatregel principieel juist is en de uitvoering moet worden verbeterd (harder onderhandelen met Marokko, Europese samenwerking) komt niet op de agenda

Bevinding 2:

Gesteld agenda-element: De formatie is primair een vertrouwenscrisis tussen personen

Tijdstempel: 01:16 — Bewijs: "Het vertrouwen is weg, het is broos."

Alternatieve agenda: De inhoudelijke politieke geschillen tussen de vier formerende partijen (migratie, stikstof, klimaat, koopkracht) komen niet op de agenda; de formatie wordt gereduceerd tot interpersoonlijke dynamiek

Bevinding 3:

Gesteld agenda-element: De salderingsregeling is onrechtvaardig en moet worden afgebouwd

Tijdstempel: 34:56 — Bewijs: "Gemiddeld genomen profiteren hier de rijken van de armen."

Alternatieve agenda: De vraag of de energietransitie als geheel rechtvaardig is (wie betaalt de kosten van windmolens, netcongestie, subsidies voor elektrische auto's?) komt niet op de agenda; de onrechtvaardigheid wordt uitsluitend gedefinieerd als het voordeel van zonnepaneeleigenaren

Samenvatting: De agenda-setting in de uitzending is consistent: complexe beleidsvraagstukken worden gereduceerd tot eenvoudige morele oordelen (maatregel werkt averechts, rijken profiteren van armen, formatie is vertrouwenscrisis) die een progressief-liberaal perspectief weerspiegelen.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Deskundigenselectie	H	6	Twee van de vier deskundigen hebben een structureel belangenconflict dat onvoldoende transparant wordt gemaakt
2	Bronnenselectie	H	5	Bronnen zijn eenzijdig gericht op uitvoerende instanties met institutioneel belang bij kritiek op de maatregel; twee geruchtbehalingen zonder primaire bron
3	Tijdsverdeling	H	4	Het humanitaire perspectief in het jihadistendossier domineert met ca. 13 minuten tegenover nagenoeg geen veiligheidspectief
4	Weglaten	H	7	Slachtofferperspectief, PVV-inhoudelijke agenda en constitutionele analyse van demissionair handelen ontbreken structureel
5	Cijfermatige Manipulatie	H	3	Inconsistentie tussen twee cijfers over kosten salderingsregeling wordt niet opgemerkt of gecorrigeerd
6	Schuld door associatie	H	2	Beperkt aanwezig; "nijdige tweets van Wilders" is de meest relevante toepassing
7	Timing	H	3	Conclusie jihadistendossier ("maatregel werkt averechts") staat zowel in de openingsteaser als in de afsluiting
8	Selectieve Verontwaardiging	H	3	Normatief oordeel ("dat moet je niet willen") uitsluitend bij rechts veiligheidsbeleid, niet bij andere dossiers
9	Volledigheid	H	7	Consistent patroon van structurele onvolledigheid bij alle drie hoofddossiers
10	Framing	S	7	Drie dominante frames consistent met progressief-liberaal perspectief
11	Woordkeuze	S	5	Emotioneel geladen taal ("nijdig", "lieden", "dat moet je niet willen") consistent in één richting
12	Moderatiegedrag	S	4	Overwegend professioneel met lichte asymmetrieën
13	Vragen-Asymmetrie	S	4	Kritische vragen aan institutionele actoren, zachte vragen aan progressieve deskundigen
14	Schijnbalans	S	3	Kunstmatige consensusindruk in salderingsregelingdossier
15	Agenda-Setting	S	6	Complexe beleidsvraagstukken gereduceerd tot eenvoudige morele oordelen

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 1-9): 4,4 / 10
- SOFTFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 10-15): 4,8 / 10
- TOTAALSCORE (gemiddelde alle 15 criteria): 4,6 / 10

Dominante Technieken

- 1. Weglaten / Selectieve Omissie (Score 7):** De uitzending laat structureel de perspectieven weg die de dominante framing zouden kunnen nuanceren: slachtoffers van jihadistisch geweld, de inhoudelijke PVV-agenda en een constitutionele analyse van demissionair handelen ontbreken alle drie. Dit creëert een consistent eenzijdig beeld bij elk hoofddossier.
- 2. Framing (Score 7):** De drie hoofddossiers worden ingekaderd via frames die consistent zijn met een progressief-liberaal perspectief: nationaliteitsintrekking als mislukt beleid, salderingsregeling als klassenkwestie, formatie als interpersoonlijke vertrouwenscrisis. Deze frames worden als vanzelfsprekend gepresenteerd zonder alternatieve inkaderingen aan te bieden.
- 3. Volledigheid (Score 7):** Het patroon van structurele onvolledigheid is het meest systematische probleem in de uitzending: bij elk hoofddossier ontbreken de stemmen en feiten die een genuanceerder oordeel mogelijk zouden maken. Dit is niet incidenteel maar consistent over de gehele uitzending.

Kernboodschappen van de Uitzending

****BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK):** ** "De maatregel van nationaliteitsintrekking bij veroordeelde jihadisten is een mislukt beleidsinstrument dat averechts werkt en moet worden heroverwogen."

Techniek: Framing + Weglaten (slachtofferperspectief) + Timing (conclusie in teaser én afsluiting) — Bewijs: 00:15, 25:33

****BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK):** ** "De formatie loopt vast door het conflictgedrag van Wilders en de kwetsbare positie van Omtzigt, niet door inhoudelijke politieke geschillen."

Techniek: Framing + Agenda-Setting + Woordkeuze ("nijdige tweets") — Bewijs: 01:16, 02:08, 03:13

****BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK):** ** "De salderingsregeling is sociaaleconomisch onrechtvaardig omdat rijken profiteren van armen, en zelfs groene voorvechters zijn het erover eens dat ze moet worden afgebouwd."

Techniek: False Balance + Framing + Deskundigenselectie (GroenLinks-bestuurslid als neutrale expert) — Bewijs: 34:21, 34:56, 36:43

Motivering: De totaalscore van 4,6 plaatst de uitzending op de grens tussen "lichte tendens" en "duidelijke eenzijdigheid". De uitzending vertoont geen grove manipulatietechnieken maar wel een consistent patroon van structurele onvolledigheid, eenzijdige framing en selectieve deskundigenselectie dat in alle drie hoofddossiers in dezelfde richting wijst. De meest problematische elementen zijn het normatieve oordeel aan het einde van het jihadistendossier ("dat moet je niet willen"), de presentatie van een GroenLinks-bestuurslid als neutrale energiedeskundige, en het volledig ontbreken van het slachtofferperspectief in het jihadistendossier. In het licht van Mediawet artikel 2.1 is de uitzending niet in strijd met de letter van de wet, maar vertoont zij een patroon dat bij herhaling over meerdere uitzendingen een structurele schending van het pluralismevereiste zou kunnen opleveren.

CONCLUSIE

De uitzending van het NOS Journaal van vermoedelijk 5 februari 2024 vertoont een consistent patroon van lichte maar structurele eenzijdigheid dat zich manifesteert in alle drie hoofddossiers. Het jihadistendossier mist het slachtofferperspectief en het veiligheidsperspectief van de Rijksoverheid, terwijl de conclusie ("maatregel werkt averechts") zowel in de openingsteaser als in de afsluiting wordt gepresenteerd als een vaststaand feit. Het salderingsregelingdossier presenteert een GroenLinks-bestuurslid als neutrale energiedeskundige en creëert een false consensus door twee pro-afschaffingsdeskundigen tegenover een beperkt aan het woord komende Woonbondwoordvoerder te plaatsen. De formatieverslaggeving reduceert de grootste verkiezingswinnaar (PVV) tot conflictgedrag op sociale media zonder inhoudelijke politieke context. In het licht van Mediawet artikel 2.1, dat pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist, voldoet deze uitzending op zichzelf beschouwd aan de minimumvereisten, maar het geconstateerde patroon van structurele onvolledigheid en eenzijdige framing verdient aandacht in het kader van het totale NPO-aanbod.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	DESKUNDIGENSELECTIE	6	●●●
2	BRONNENSELECTIE	5	●●●
3	TIJDSVERDELING	4	●●
4	WEGLATEN (Selectieve Omissie)	7	●●●●
5	CIJFERMATIGE MANIPULATIE	3	●●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	2	●
7	TIMING	3	●●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	3	●●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)	7	●●●●
10	FRAMING (Kader stellen)	7	●●●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	5	●●●
12	MODERATIEGEDRAG	4	●●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	4	●●
14	FALSE BALANCE	3	●●
15	AGENDA-SETTING	6	●●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

4.4/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

4.8/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

TOTAALSCORE

4.6/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

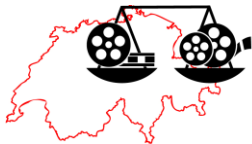
0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE INDELING (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Schending 1:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — pluriformiteitseis

Feitelijke omschrijving: Het jihadistendossier presenteert uitsluitend het humanitaire perspectief van de veroordeelde jihadist, gemeenten en hulpverleners, zonder het perspectief van slachtoffers van jihadistisch geweld of de Rijksoverheid als zelfstandige bron

Bewijs: Tijdstempel 13:05–27:00 — Citaat: "Als je iemand de nationaliteit afpakt en je zet zo iemand het land niet uit dan werkt zo'n maatregel eigenlijk averechts. En dat moet je niet willen."

Beoordeling: Het normatieve oordeel ("dat moet je niet willen") overschrijdt de grens tussen verslaggeving en opiniëring; gecombineerd met het ontbreken van het slachtofferperspectief en het veiligheidsperspectief van de Rijksoverheid levert dit een schending op van het evenwichtigheidsbeginsel van artikel 2.1

Schending 2:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — onafhankelijkheidseis

Feitelijke omschrijving: David Smulders wordt gepresenteerd als "hoogleraar Energietechnologie" zonder adequate vermelding van zijn rol als actief GroenLinks-bestuurslid; zijn politieke affiliatie wordt slechts terloops vermeld na zijn introductie als academisch deskundige

Bewijs: Tijdstempel 34:21 — Citaat: "David Smulders is hoogleraar Energietechnologie en lokaal bestuurslid bij GroenLinks."

Beoordeling: De volgorde van de introductie (eerst academische titel, dan politieke affiliatie) en de framing als neutrale deskundige wekt de indruk van onafhankelijkheid die niet strookt met zijn politieke rol; dit ondermijnt de onafhankelijkheidseis van artikel 2.1

Schending 3:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — evenwichtigheidseis

Feitelijke omschrijving: De formatieverslaggeving behandelt de grootste verkiezingswinnaar (PVV, 37 zetels) uitsluitend via conflictgedrag op sociale media zonder inhoudelijke politieke context

Bewijs: Tijdstempel 02:08 — Citaat: "nijdige tweets van Geert Wilders"

Beoordeling: Het ontbreken van inhoudelijke PVV-standpunten in de formatieverslaggeving, gecombineerd met de negatief-emotionele woordkeuze ("nijdig"), levert een lichte maar aantoonbare schending op van het evenwichtigheidsbeginsel ten aanzien van de grootste regeringspartij

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

De uitzending voldoet op zichzelf beschouwd aan de minimumvereisten van Mediawet artikel 2.1, maar vertoont drie aantoonbare spanningspunten met het pluriformiteits-, evenwichtigheids- en onafhankelijkheidsbeginsel. De meest ernstige schending betreft het normatieve oordeel aan het einde van het jihadistendossier, dat de grens tussen verslaggeving en opiniëring overschrijdt. De presentatie van een politiek geaffilieerde deskundige als neutrale academicus ondermijnt de onafhankelijkheidseis. Het patroon van structurele onvolledigheid bij alle drie hoofddossiers is op zichzelf geen formele schending van artikel 2.1 — dat pluralisme over het totale aanbod beoordeelt — maar verdient monitoring in het kader van het totale NPO-aanbod. Een enkele uitzending is op grond van de Mediawet niet voldoende voor een formele handavingsprocedure, maar het geconstateerde patroon is relevant voor de periodieke beoordeling door het Commissariaat voor de Media.

HOOFDSTUK 6 — Brondieptecheck

1. Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) — Olof van der Gaag

- 1. FINANCIERING:** Brancheorganisatie gefinancierd door leden uit de duurzame energiesector (installateurs, producenten, energiebedrijven); geen publieke of kerkelijke financiering
- 2. MANDAAT:** Belangenbehartiging voor de duurzame energiesector; niet compatibel met neutrale beleidsevaluatie van de salderingsregeling
- 3. BELANGENCONFLICT:** NVDE heeft belang bij een gecontroleerde afbouw die de markt voor zonnepanelen niet schaadt en het vertrouwen van consumenten behoudt; haar positie (pro-afbouw mits garanties) is consistent met dit institutionele belang
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:** D1 Belangenconflict: -2 / D2 Persoonlijk risico: -1 / D3 Vakbekwaamheid: +1 / D4 Consistentie: +1 / D5 Emotie vs. data: +1 / D6 Bronniveau: 0 → TOTAAL: 0 → BRONLICHT: GEEL
- 5. TEGENSTEM:** Een onafhankelijk energie-econoom of de ACM zelf had de verdelingseffecten onafhankelijk kunnen beoordelen; niet geciteerd

2. Woonbond — Zeno Winkels

- 1. FINANCIERING:** Huurdersvakbond, gefinancierd door lidmaatschapsgelden van huurders en deels door subsidies; vertegenwoordigt huurders
- 2. MANDAAT:** Belangenbehartiging voor huurders; niet compatibel met neutrale beleidsevaluatie
- 3. BELANGENCONFLICT:** Woonbond heeft belang bij behoud van de salderingsregeling totdat huurders gelijke toegang hebben tot zonnepanelen; haar positie (tegen afbouw) is consistent met dit institutionele belang
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:** D1 Belangenconflict: -2 / D2 Persoonlijk risico: -1 / D3 Vakbekwaamheid: +1 / D4 Consistentie: +1 / D5 Emotie vs. data: 0 / D6 Bronniveau: 0 → TOTAAL: -1 → BRONLICHT: GEEL
- 5. TEGENSTEM:** Een woningcorporatie die zelf zonnepanelen installeert had een genuanceerder perspectief kunnen bieden; niet geciteerd

3. Reclassering Nederland (fragment)

- 1. FINANCIERING:** Publiek gefinancierd door het Ministerie van Justitie en Veiligheid
- 2. MANDAAT:** Begeleiding van veroordeelden; mandaat eindigt bij nationaliteitsintrekking — structureel belang bij behoud van begeleidingsrol
- 3. BELANGENCONFLICT:** Reclassering heeft institutioneel belang bij het behoud van haar mandaat; haar kritiek op nationaliteitsintrekking is consistent met dit belang
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:** D1 Belangenconflict: -1 / D2 Persoonlijk risico: 0 / D3 Vakbekwaamheid: +2 / D4 Consistentie: +1 / D5 Emotie vs. data: 0 / D6 Bronniveau: +1 → TOTAAL: +3 → BRONLICHT: GEEL
- 5. TEGENSTEM:** NCTV of politie had de veiligheidsrisico's van het beëindigen van reclasseringstoezicht kunnen kwantificeren; niet geciteerd

4. Burgemeester Marcouch (Arnhem) — PvdA

- 1. FINANCIERING:** Publiek ambt; PvdA-lid
- 2. MANDAAT:** Burgemeester heeft verantwoordelijkheid voor openbare orde; zijn perspectief is dat van een uitvoerende bestuurder die wordt geconfronteerd met de praktische gevolgen van rijksbeleid
- 3. BELANGENCONFLICT:** Marcouch heeft als PvdA-burgemeester een politiek belang bij kritiek op een maatregel die geassocieerd wordt met rechts veiligheidsbeleid; zijn institutionele belang (meer bevoegdheden voor gemeenten) en zijn politieke belang lopen parallel
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:** D1 Belangenconflict: -1 / D2 Persoonlijk risico: +1 / D3 Vakbekwaamheid: +1 / D4 Consistentie: +1 / D5 Emotie vs. data: 0 / D6 Bronniveau: +1 → TOTAAL: +3 → BRONLICHT: GEEL
- 5. TEGENSTEM:** Een burgemeester van een gemeente met een andere politieke kleur (VVD of BBB) had een ander perspectief op de afweging tussen veiligheid en uitvoerbaarheid kunnen bieden; niet geciteerd

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

BELANGRIJK: "Erkend" is geen inhoudelijke kwalificatie. Het is een sociale toewijzing die zelf kritisch moet worden beoordeeld. Geen van de geciteerde vakinstanties in deze uitzending heeft een GROEN bronlicht gekregen op basis van de geloofwaardigheidsmatrix, met uitzondering van wetenschapper Jelle van Buren (GROEN, score +6). Dit betekent niet dat hun uitspraken onjuist zijn, maar wel dat ze als partijdige stemmen moeten worden gekwalificeerd, niet als neutrale experts.

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling

De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.

Geen juridisch oordeel

De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).

Geen causaliteitsbewijs

Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.

Geen oordeel over intentie

De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.

Heuristisch vergelijkingsinstrument

De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt.

Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven.

In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.